

## DE JAARLIJKSCH PERIODE VAN DE WINDRICHTING.

---

In de *Berichte der Kgl. böhm. Ges. der Wissenschaften vom 12 März 1886* komt een verhandeling voor van den heer AUGUSTIN over het hier boven aangeduide onderwerp, die de resultaten bevat van een uitgebreid onderzoek. Tot dit onderzoek zag hij zich genoopt door de beschouwing, dat, evenals bij den overgang der zon van de eene naar de andere zijde des evenaars er in het gebied der moussons een verandering in de windrichting plaats heeft, die de aandacht trekt van den meest oppervlakkigen waarnemer, er ook buiten de keerkringen verschillen bestaan moeten, die niet dan door het bestudeeren van lange reeksen van waarnemingen merkbaar zijn.

Om nu nategaan hoe daar in den loop van het jaar de acht windrichtingen veranderen, in welke maanden zij elk in het bijzonder het veelvuldigst optreden en welke richting de loop van deze maxima heeft, zijn door AUGUSTIN de waarnemingen bestudeerd, gedaan op ongeveer 700 stations, die over alle werelddeelen verspreid liggen. Vooral aan de kuststreken wijdde hij zijne bijzondere aandacht, omdat zij uitsluitel kunnen geven omtrent den invloed der verdeeling van land en water op het verband tusschen het draaien van den wind en de wisseling der jaargetijden.

Door dit onderzoek nu is in de eerste plaats gebleken, dat aan de meeste stations in Europa in den winter zuidelijke, in het voorjaar oostelijke, in den zomer noordelijke en westelijke en in de herfst weder zuidelijke stroomen het veelvuldigst voorkomen. In noordwestelijk en noordelijk Europa komt tusschen winter en zomer eene draaiing voor van den wind, wier richting tegenovergesteld is aan den gang van den wijzer over de wijzerplaat; in de landen langs de Middellandsche zee daarentegen en in het zuiden van Rusland treft men een gebied aan, waar met de jaargetijden de verandering der windrichting in tegenovergestelden zin plaats heeft.

Dezelfde omstandigheden doen zich in de andere werelddeelen voor. Maar die in Noord-Amerika zijn lijnrecht tegenovergesteld aan de euro-

peesche toestanden, gelijk dit reeds vroeger door DOVE en KAEMTZ is opgemerkt.

Om de opeenvolging van de maxima der voorkomende windrichtingen gedurende den loop van het jaar nauwkeurig te leeren kennen, moet men de maandelijksche waarnemingen raadplegen. Bij zijn onderzoek in deze richting kon AUGUSTIN echter slechts de waarnemingen van Berlijn en Praag gebruiken, omdat die alleen daartoe groot genoeg in aantal waren. Op beide die plaatsen is de loop van de maxima der veelvuldigheid vrij wel dezelfde. In April zijn oost en noordoost overwegend; dan draait de wind, in Mei en Juni, langs het noorden en noordwesten naar het westen, in Juli en Augustus naar het zuidwesten. Een groote sprong heeft plaats in September, daar dan het punt, van waar de meest heerschende wind komt, op eens naar het oosten en noordoosten overspringt en, in eene richting tegenovergesteld aan de zoo even genoemde, van November tot Maart over zuidoost, zuid en zuidwest naar het westen draait. In den loop van een jaar draait dus de wind in twee verschillende richtingen; in den zomer keert hij zich van het oosten over het noorden naar het westen, in den winter van het oosten over het zuiden naar het westen. Met andere woorden: *de windrichting verandert in den zin van de beweging der zon of in tegenovergestelden zin, al naarmate deze zuidelijke of noordelijke declinatie heeft.*

V. D. V.

---